

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Lietuvos banko anglies pėdsako ataskaita

2022 m.

Objektas – Lietuvos banko pastatų kompleksų – Gedimino pr. 6, Totorių g. 2/4, Žalgirio g. 90, Žirmūnų g. 151, Vilniuje, ir Maironio g. 25, Kaune, ir juose dirbančių tarnautojų veikla.

Tikslas – įvertinti Lietuvos banko veiklos generuojamą anglies pėdsaką.

Laikotarpis – 2022 m.

Turinys

1. Anglies pėdsako vertinimo metodika	4
2. ŠESD išlakų kiekio skaičiavimas	6
3. ŠESD išlakų grupavimas pagal vertinimo lygius	7
4. Anglies pėdsako skaičiavimas	8
4.1. Tiesioginių ŠESD išlakų kiekio vertinimas (1 lygis)	8
4.1.1. Stacionarieji taršos šaltiniai	8
4.1.2. Mobilieji taršos šaltiniai	8
4.1.3. Šaldymo agentų naudojimas	9
4.2. Netiesioginių ŠESD išlakų kiekio vertinimas (2 lygis)	9
4.2.1. Elektros energija	9
4.2.2. Šilumos energija	10
4.3. Kiti ŠESD išlakų šaltiniai (3 lygis)	10
4.3.1. Taksi paslaugos	10
4.3.2. Skrydžiai	10
4.3.3. Vandens naudojimas	11
4.3.4. Nuotekų surinkimas	11
4.3.5. Atliekų išvežimas	11
4.3.6. Popieriaus naudojimas	12
5. Rezultatų apibendrinimas	13
6. Lietuvos banko anglies pėdsako dinamika	14

1. Anglies pėdsako vertinimo metodika

Vertinimo ribos

Lietuvos bankas veiklą vykdo šiuose biurų pastatų kompleksuose: Totorių g. 4, Vilniuje, Totorių g. 2, Vilniuje, Gedimino pr. 6, Vilniuje (1 kompleksas), Žirmūnų g. 151, Vilniuje (2 kompleksas), Maironio g. 25, Kaune (3 kompleksas), Žalgirio g. 90, Vilniuje (4 kompleksas).

Anglies pėdsakas skaičiuojamas biuro veiklos požiūriu, neapimant tokių veiklų, kurias Lietuvos banko užsakymu atlieka banko tiesiogiai nekontroliuojamos įmonės, pavyzdžiui, eurų banknotų gamybos ir eurų monetų kaldinimo, biuro paslaugų ir prekių tiekimo.

Biuro veiklai užtikrinti visuose pastatuose yra perkama elektros energija, šilumos energija iš centralizuotų šilumos tiekimo tinklų, vanduo iš centralizuotų vandentiekio tinklų, nuotekos išleidžiamos į centralizuotus nuotekų tinklus ir miesto valymo įrenginius. Siekiant apsisaugoti nuo elektros tiekimo sutrikimų, trijuose pastatų kompleksuose yra dyzeliniai generatoriai. Vėsinimo poreikiui užtikrinti naudojamos šaltinio mašinos.

Į anglies pėdsako vertinimą įtraukiama srautų diagrama pateikta 1 pav., joje pavaizduoti įeigos ir išeigos srautai. Įeigos srautai – tai įrenginiai ir gamtiniai išteklių, kurie yra naudojami Lietuvos banko veikloje. Išeigos srautai – tai Lietuvos banko veiklos metu pagaminami produktai, sukuriama atliekos ir šiltnamio efekta sukeliančių dujų (ŠESD) išlajos.

Raudona punktyrine linija apibrėžti įeigos ir išeigos srautai, kurie yra įtraukti į anglies pėdsako vertinimą (žr. 1 pav.).

Į vertinimą nėra įtraukiamas ŠESD išlajos kiekis, atsiradęs įsigyto ilgalaikio ar trumpalaikio turto gamybos ar utilizavimo metu (pvz., kompiuterių gamybos metu susidariusios ŠESD išlajos).

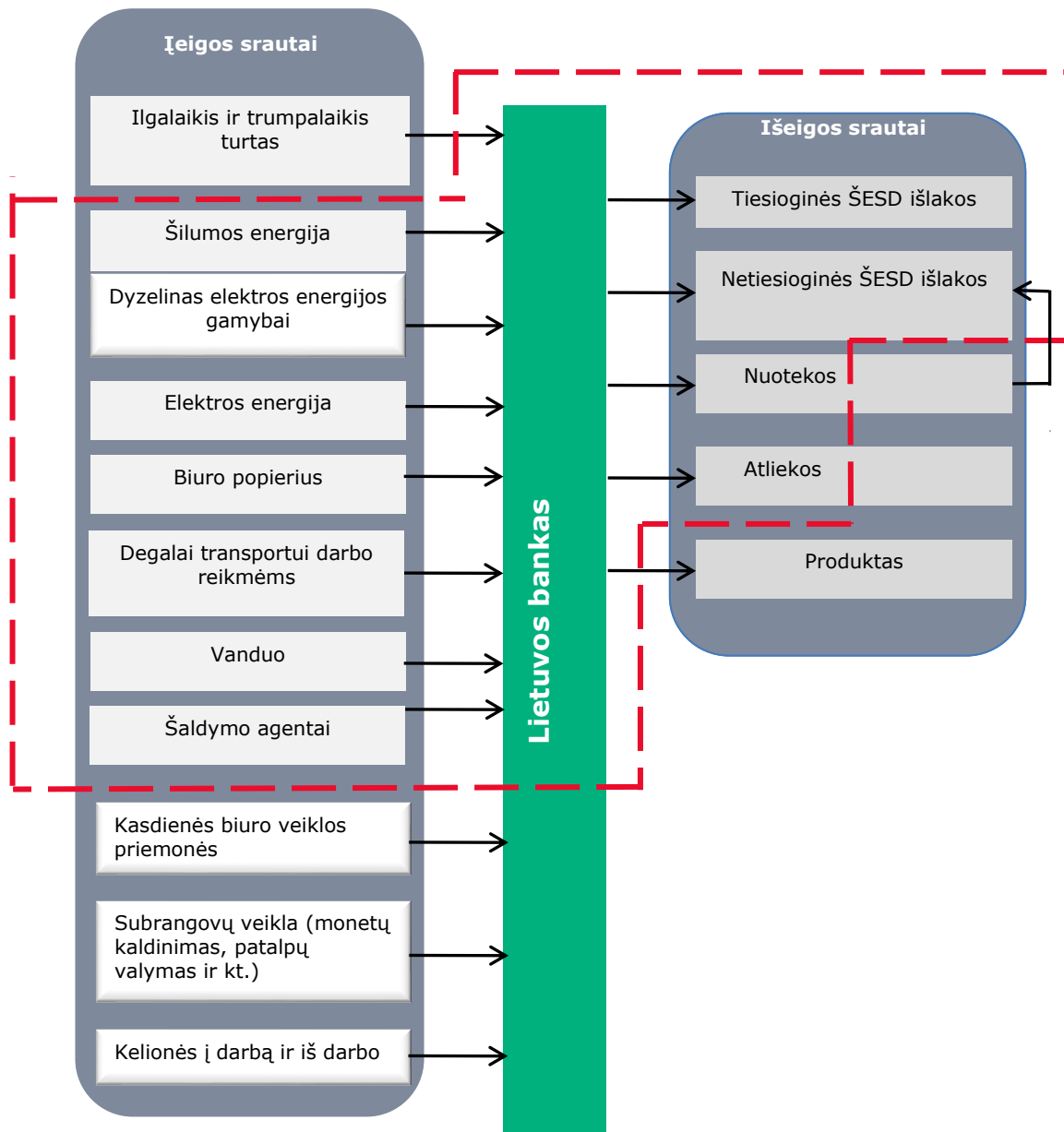
ŠESD išlajos kiekis, atsirandantis dėl kelionių darbo reikalais žemės ir oro transporto priemonėmis, yra įtrauktas į anglies pėdsako skaičiavimą. Vertinamas tik tas ŠESD išlajos kiekis, kuris susidaro dėl transporto priemonės sunaudotų degalų. Išlajos, kurios atsiranda per transporto priemonės gyvavimo ciklą (pradedant nuo transporto priemonės gamybos iki jos utilizavimo), neįtraukiamos į Lietuvos banko anglies pėdsako skaičiavimą. Tarnautojų kelionės į darbą ir iš darbo nėra įtrauktos į vertinimą.

Iš kasdienės biuro veiklos į vertinimą įtrauktas tik biuro popierius, kadangi administracinėje veikloje popieriaus sunaudojamas reikšmingas kiekis. Kitos priemonės (pvz., kanceliarinės priemonės, kava) nėra įtrauktos, nes, palyginti su kitomis veiklomis, ŠESD išlajos kiekis yra sąlyginai mažas, o laiko apskaitai sugaištama neproporcingai daug.

Dėl subrangovų veiklos ŠESD išlajos kiekis taip pat neįtrauktas, nes Lietuvos bankas neturi galimybės pats įvertinti subrangovų veiklos, o subrangovai neskaičiuoja savo anglies pėdsako.

Raudona punktyrinė linija (žr. 1 pav.) kerta išeigos srautą „Nuotekos“ ir „Atliekos“ – taip yra dėl to, kad, skaičiuojant ŠESD išlajos kiekį iš nuotekų tvarkymo, vertinamos tos išlajos, kurios atsiranda dėl elektros energijos sąnaudų siurbliuose nuotekoms surinkti, tačiau išlajos, kurios susidaro miesto valymo įrenginiuose tvarkant įmonės nuotekas, nėra įtraukiamos į anglies pėdsako skaičiavimą. Skaičiuojant ŠESD išlajos kiekį, vertinamos tos atliekų tvarkymo išlajos, kurių atsiranda dėl atliekų transportavimo, tačiau išlajos, kurių susidaro tvarkant atliekas, neįtraukiamos į anglies pėdsako skaičiavimą.

1 pav. Lietuvos banko anglies pėdsako srautų diagrama

2. ŠESD išlakų kiekio skaičiavimas

ŠESD išlakų kiekis apskaičiuojamas dauginant veiklos lygį iš ŠESD išlakų veiksnio, kuris apibūdina atitinkamą veiklą (degalų deginimas, cheminis procesas ir pan.):

$$E = VL \cdot TR,$$

čia:

E – ŠESD išlakų kiekis, t CO₂ ekvivalento;

VL – veiklos lygis, vnt.;

TR – išlakų rodiklis (ŠESD išlakų veiksnys), t CO₂ ekvivalento/vnt.

Labai svarbu, kad naudojami išlakų rodikliai (ŠESD išlakų veiksniai) būtų gauti iš patikimų šaltinių ir būtų aktualūs nagrinėjamos teritorijos atžvilgiu. Tuo atveju, kai nagrinėjamai teritorijai būdingi išlakų rodikliai nėra prieinami, turi būti taikomos konservatyvios numatytosios vertės. Naudojamų išlakų rodiklių vertės pateiktos 1 lentelėje.

1 lentelė. Naudojamų išlakų rodiklių vertės (ŠESD išlakų veiksniai)

Eil. nr.	Degalai ¹ , energija, veiklos rūšis	Vienetai	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/vnt.
1.	Dyzelinas	t	3,139 3
2.	Benzinas	t	3,259 4
3.	Šaldymo agentai: R410A	t	2 087,8
	R407C		1 774,0
4.	Šilumos energija	MWh	0,17
5.	Elektros energija (žalioji)	MWh	0,018
6.	Geriamojo vandens išgavimas, paruošimas ir pakėlimas	m ³	0,000 291 6
7.	Nuotekų surinkimas	m ³	0,000 662 4
8.	Šiukšliavežiai	km	0,002 022
9.	Baltas popierius	t	0,31

¹ Neturint tikslių degalų perskaičiavimo koeficientų, degalų kiekiui perskaičiuoti iš litrų į tonas naudojami šie perskaičiavimo koeficientai: dyzelinui – 0,84, benzinui – 0,75.

3. ŠESD išlakų grupavimas pagal vertinimo lygius

Anglies pėdsakas apskaičiuojamas skirstant ŠESD išlakų šaltinius į tris grupes (angl. *scope*):

- tiesioginės išlakos Lietuvos banko teritorijoje arba jam priklausančiuose įrenginiuose, atsiradusios dėl energijos gamybos ar kitos veiklos, susijusios su degalų deginimu (1 lygis);
- netiesioginės išlakos dėl energijos, kuri buvo gaminama už banko ribų, vartojimo (2 lygis);
- ŠESD išlakų kiekis, atsirandantis už Lietuvos banko ribų, bet susijęs su jo veikla, pavyzdžiui, kelionės darbo tikslais (lėktuvu, taksi paslaugos ir kt.) ir pan. (3 lygis).

ŠESD išlakų šaltinių sąrašas, sugrupuotas pagal vertinimo lygius, pateiktas 2 lentelėje. Grupavimas atitinka populiariausius standartus, tarp jų: LST EN ISO 14064-1:2012 Šiltnamio efektą sukeliančios dujos. 1 dalis.; ISO 14064-1:2006 Organizacijoms skirti techniniai reikalavimai ir nurodymai dėl išmetamų ir šalinamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nustatymo ir ataskaitų teikimo; G305 GRI *Sustainability Reporting Standards*; WRI-WBCSD *The GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard*.

2 lentelė. ŠESD išlakų šaltinių vertinimo lygiai

1 lygis	2 lygis	3 lygis
Stacionarieji taršos šaltiniai	Elektros energijos vartojimas	Kelionės darbo tikslais
✓ Elektros gamyba nuosavais generatoriais		✓ Taksi paslaugos Lietuvoje ✓ Skrydžiai
Mobilieji taršos šaltiniai	Šilumos energijos vartojimas	Atliekų tvarkymas
✓ Lietuvos bankui priklausantis autotransportas		✓ Atliekų išvežimas iš Lietuvos banko pastatų teritorijos
Šaldymo agentų naudojimas		Vandens vartojimas
✓ Pastatuose eksploatuojamos šalčio mašinos		✓ Geriamojo vandens išgavimas, paruošimas ir pakėlimas ✓ Nuotekų surinkimas
		Administracinė veikla
		✓ Popieriaus naudojimas

4. Anglies pėdsako skaičiavimas

4.1. Tiesioginių ŠESD išlakų kiekio vertinimas (1 lygis)

4.1.1. Stacionarieji taršos šaltiniai

Stacionarusis taršos šaltinis – tai nekintamoje buvimo vietoje esantis šaltinis. Prie šių šaltinių yra priskirti pastatuose esantys dyzeliniai elektros generatoriai. 2022 m. dyzeliniuose elektros generatoriuose visuose pastatuose iš viso sunaudota 80 l (0,068 t) dyzelino ir į aplinką išmesta 0,209 t CO₂ ekvivalento ŠESD.

3 lentelė. Stacionariųjų taršos šaltinių išlakos

Pastatų kompleksas	Sunaudota dyzelino		ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/t	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
	l	t		
Iš viso	80	0,068		0,209
1 pastatų kompleksas	30	0,025	3,139 3	0,078
2 pastatų kompleksas	20	0,017	3,139 3	0,053
3 pastatų kompleksas	30	0,025	3,139 3	0,078

4.1.2. Mobilieji taršos šaltiniai

Mobilusis taršos šaltinis – motorinės transporto priemonės ir kiti judantys mechanizmai, naudojančys degalus. Prie šių taršos šaltinių priskiriami bankui priklausantys automobiliai. ŠESD išlakų kiekis dėl darbo tikslais naudojamų mobiliųjų taršos šaltinių skaičiuojamas pagal degalų sąnaudas.

2022 m. Lietuvos bankui priklausančiuose dyzeliniuose ir benzininiuose automobiliuose buvo sudeginta 3,265 t (3 839 l) dyzelino ir 5,673 t (6 674 l) benzino, o į aplinką buvo išmesta atitinkamai 10,250 ir 17,716 t CO₂ ekvivalento ŠESD.

4 lentelė. Mobiliųjų taršos šaltinių išlakos

Pastatų kompleksas	Sunaudota degalų		ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/t	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
	l	t		
Iš viso	10 513	8,938		28,740
Dyzeliniai automobiliai	3 839	3,265		10,250
1 pastatų kompleksas	329	0,280	3,139 3	0,879
2 pastatų kompleksas	3 229	2,745	3,139 3	8,617
3 pastatų kompleksas	281	0,240	3,139 3	0,753
Benzininiai automobiliai	6 674	5,673		18,491
1 pastatų kompleksas	280	0,238	3,259 4	0,776
2 pastatų kompleksas	6 394	5,435	3,259 4	17,715

4.1.3. Šaldymo agentų naudojimas

Šaldymo agentas – skystis, turintis savybę virti ir garuoti žemoje temperatūroje, esant atmosferiniam slėgiui. Ši medžiaga naudojama šilumai perduoti iš žemesnės į aukštesnę temperatūrą. Šaldymo agentai bankui priklausančioje įrangoje naudojami tokiuose įrenginiuose: automobilių kondicionavimo sistemose, buitiniuose šaldytuvuose ir pastatų kondicionavimo sistemose. Į šį vertinimą įtraukiami tik pastatų kondicionavimo sistemose naudojami šaldymo agentai.

Lietuvos bankas savo šaldymo įrenginiuose naudoja R-410A, R-407C ir R-134a šaldymo agentus. Atliekant šaldymo agentų nutekėjimo skaičiavimus nutekėjusio šaldymo agento kiekis laikomas lygiu papildymo kiekiui.

5 lentelė. Šaldymo agentų išlajos

Pastatų kompleksas	Šaldymo agentas	Papildymo kiekis, t	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/t	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso		0,1205		240,28
1 pastatų kompleksas	R410A	0,0615	2 087,8	128,40
2 pastatų kompleksas	R410A	0,0230	2 087,8	48,02
	R407C	0,0360	1 774,0	63,86

4.2. Netiesioginių ŠESD išlajų kiekio vertinimas (2 lygis)

4.2.1. Elektros energija

2022 m. Lietuvos bankas, įgyvendindamas atsakingą politiką, vykdė viešąjį pirkimą ir įsigijo žaliosios elektros energijos. Nuo 2019 m. liepos 1 d. Lietuvos bankas naudoja elektrą iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių.

6 lentelė. Įsigytos ir sunaudotos elektros energijos išlajos

Pastatų kompleksas	Kiekis, MWh	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/MWh	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	2 222,33		40,01
1 pastatų kompleksas	814,38	0,018	14,66
2 pastatų kompleksas	1 032,59	0,018	18,59
3 pastatų kompleksas	318,20	0,018	5,73
4 pastatų kompleksas	57,16	0,018	1,03

4.2.2. Šilumos energija

2022 m. Lietuvos bankas suvartojo 2,249 GWh šilumos patalpoms šildyti ir karštam vandeniui ruošti iš centralizuotų šilumos tiekimo tinklų 1, 2 ir 3 pastatų kompleksuose. 4 pastatų kompleksui šilumos energijai gauti naudojama elektra iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių – 75,2 MWh elektros energijos.

7 lentelė. Sunaudotos šilumos energijos išlajos

Pastatų kompleksas	Kiekis, MWh	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/MWh	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	2 324,22		383,69
1 pastatų kompleksas	920,80	0,17	156,54
2 pastatų kompleksas	709,99	0,17	120,70
3 pastatų kompleksas	618,23	0,17	105,10
4 pastatų kompleksas	75,20	0,018	1,35

4.3. Kiti ŠESD išlajų šaltiniai (3 lygis)

4.3.1. Taksi paslaugos

2022 m. Lietuvos banko 1, 2 ir 4 kompleksų tarnautojai Lietuvoje taksi nuvažiavo po 2 673 km.

Taksi paslaugos yra vertinamos skaičiuojant degalų sąnaudas nuvažiuotam atstumui ir įvertinant išlajus, atsirandančius deginant degalus. Kadangi nėra duomenų, kokiais automobiliais buvo važiuojama, degalų sąnaudos vertinamos pagal tokias prielaidas: taksi automobiliuose naudojamas dyzelinas, variklio tūris yra 2,0 l, vidutinė degalų normos vertė per metus 100 km yra 6,53 l. Atitinkamai dyzelino sunaudota po 174,55 l (0,15 t) kiekviename pastatų komplekse.

Remiantis šiomis prielaidomis, deginant degalus taksi automobilių varikliuose 2022 m. buvo išmesta 1,41 t CO₂ ekvivalento ŠESD.

8 lentelė. Taksi paslaugų išlajos

Pastatų kompleksas	Kiekis, t	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/t	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	0,45		1,41
1 pastatų kompleksas	0,15	3,139 3	0,47
2 pastatų kompleksas	0,15	3,139 3	0,47
4 pastatų kompleksas	0,15	3,139 3	0,47

4.3.2. Skrydžiai

Skrydžiai darbo reikalais apskaičiuojami pagal skrydžio maršrutą ir maršrutų skaičių. Skaičiuojama taikant programą *Carbon Footprint Calculator* pagal skrydžių ekonomine klase maršrutus 2022 m.

Įvertintas ŠESD kiekis, išmestas vykdant skrydžius 2022 m., sudarė 222,36 t CO₂ ekvivalento. Šis kiekis lygiomis dalimis – po 74,12 t CO₂ ekvivalento – priskiriamas 1, 2 ir 4 kompleksams.

4.3.3. Vandens naudojimas

Lietuvos bankui vandenį tiekia UAB „Vilniaus vandenys“ ir UAB „Kauno vandenys“. 2022 m. sunaudota 5 458 m³ vandens. Šiam vandeniui išgauti, paruošti ir pakelti siurbliuose sunaudotas tam tikras elektros kiekis, kurio gamybos metu į aplinką buvo išmetamos ŠESD. Pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pateiktus patikslintus ir apibendrintus vandens tiekimo įmonių 2022 m. veiklos lyginamosios analizės rodiklius I grupės įmonės pagal vandens paslaugų pardavimo lygį (prie šios grupės yra priskiriamos UAB „Vilniaus vandenys“ ir UAB „Kauno vandenys“) 2022 m. sąlyginės elektros sąnaudos vandens paruošimui sudarė 0,050 kWh/m³, o vandens išgavimui iš 100 m gylio ir pristatymui – 0,436 kWh/m³ (atsižvelgiant į tai, kad einamųjų metų duomenys skelbiami birželio mėn., imamas praėjusių metų rodiklis). Apskaičiuotas ŠESD išlakų veiksnys vandeniui išgauti, paruošti ir pakelti yra 0,2916 kg CO₂ ekvivalento/m³. Atlikus skaičiavimus nustatyta, kad išlajos 2022 m. sudarė 1,59 t CO₂ ekvivalento.

9 lentelė. Vandens naudojimo išlajos

Pastatų kompleksas	Kiekis, m ³	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/m ³	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	5 458		1,59
1 pastatų kompleksas	2 856	0,000 291 6	0,83
2 pastatų kompleksas	1 250	0,000 291 6	0,36
3 pastatų kompleksas	502	0,000 291 6	0,15
4 pastatų kompleksas	850	0,000 291 6	0,25

4.3.4. Nuotekų surinkimas

ŠESD išlakų kiekis iš nuotekų tvarkymo anaerobiniu būdu UAB „Vilniaus vandenys“ ir UAB „Kauno vandenys“ nuotekų valymo įrenginiuose neįtraukiamas į skaičiavimus, nes nėra pakankamai duomenų apie nuotekų tvarkymą. Tačiau į anglies pėdsaką yra įtraukiamas netiesioginių ŠESD išlakų kiekis dėl elektros energijos sunaudojimo nuotekoms surinkti. Vadovaujantis vandens sunaudojimo ataskaitos duomenimis, įvertintas ŠESD išlakų veiksnys nuotekoms surinkti yra lygus 0,662 4 kg CO₂ ekvivalento/m³. Netiesioginės išlajos dėl elektros energijos sąnaudų 5 458 m³ nuotekoms surinkti sudarė 3,61 t CO₂ ekvivalento.

10 lentelė. Nuotekų išlajos

Pastatų kompleksas	Kiekis, m ³	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/m ³	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	5 458		3,61
1 pastatų kompleksas	2 856	0,000 662 4	1,89
2 pastatų kompleksas	1 250	0,000 662 4	0,83
3 pastatų kompleksas	502	0,000 662 4	0,33
4 pastatų kompleksas	850	0,000 662 4	0,56

4.3.5. Atliekų išvežimas

ŠESD išlakų kiekis išvežant atliekas atsiranda dėl šiukšliavežių degalų sąnaudų. Išlakoms apskaičiuoti vertinamas kartotinumumas ir atstumas, kurį nuvažiuoja šiukšliavežiai iki iškrovimo vietos. Kadangi nėra

galimybės nustatyti, kokios konkrečiai transporto priemonės buvo naudojamos atliekoms išvežti, pasirenkamas konservatyvusis sustambintas europinis išlakų veiksnys 0,002 022 t CO₂ ekvivalento/km. Nuvažiuotas atstumas įvertintas nuo komplekso adreso iki regiono komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių.

11 lentelė. Atliekų išvežimo kartai, atliekų gabenimo atstumai ir išlakos

Susidariusios atliekos	Kartai per metus	Nuvažiuojamas atstumas, km	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso			21,66
Komunalinės atliekos iš 1 komplekso	252	16	8,15
Komunalinės atliekos iš 2 komplekso	252	14	7,13
Komunalinės atliekos iš 3 komplekso	156	10	3,15
Popierius (plastikas) iš 1 komplekso	52	16	1,68
Popierius (plastikas) iš 2 komplekso	52	14	1,47
Popierius (plastikas) iš 3 komplekso	4	10	0,08

Suminis ŠESD išlakų kiekis dėl atliekų išvežimo 2022 m. sudarė 21,66 t CO₂ ekvivalento. ŠESD išlakų kiekiai iš atliekų tvarkymo veiklos nėra įtraukiami į Lietuvos banko anglies pėdsako skaičiavimą.

4.3.6. Popieriaus naudojimas

Lietuvos banko veikloje naudojamas baltas A4 formato popierius (vertinama 80 g/m², pakuotėje 500 lapų, pakuotės svoris 2,5 kg). Lietuvos banko duomenimis, 2022 m. jo sunaudota 2 t. Popieriaus gyvavimo ciklo metu ŠESD išlakų kiekis atsiranda gamybos, pervežimo ir naikinimo fazėse. Skaičiuojant yra laikoma, kad popierius gaminamas Europos Sąjungos teritorijoje, ir taikomas ŠESD išlakų veiksnys yra lygus 0,31 t CO₂ ekvivalento/t pagal Europos popieriaus pramonės konfederacijos (angl. *Confederation of European Paper Industries*, CEPI) veiklos ataskaitą. Dėl tokio popieriaus kiekio sunaudojimo išmetama 0,61 t CO₂ ekvivalento ŠESD.

12 lentelė. Sunaudoto popieriaus išlakos

Pastatų kompleksas	Kiekis, t	ŠESD veiksnys, t CO ₂ ekvivalento/t	ŠESD, t CO ₂ ekvivalento
Iš viso	2,0		0,61
1 pastatų kompleksas	1,0	0,31	0,31
2 pastatų kompleksas	0,4	0,31	0,12
3 pastatų kompleksas	0,4	0,31	0,12
4 pastatų kompleksas	0,2	0,31	0,06

5. Rezultatų apibendrinimas

Bendras anglies pėdsakas, tenkantis vienam tarnautojui, sudarė 1,24 t CO₂ ekvivalento. Anglies pėdsako struktūra pagal vertinimo lygius, veiklas ir pastatų kompleksus pateikta 13 lentelėje.

13 lentelė. Anglies pėdsako struktūra pagal vertinimo lygius, veiklas ir pastatų kompleksus

Veikla	1 kompleksas (G6/T2/T4)	2 kompleksas (Z151)	3 kompleksas (Kaunas)	4 kompleksas (Z90)	Iš viso, t CO ₂ ekvivalento
1 lygis	130,133	138,265	0,831	0	269,23
Elektros gamyba	0,078	0,053	0,078	0	0,209
Lietuvos banko autotransportas	1,655	26,332	0,753	0	28,74
Šaldymo agentų naudojimas	128,4	111,88	0	0	240,28
2 lygis	171,2	139,29	110,83	2,38	423,7
Elektros energijos vartojimas	14,66	18,59	5,73	1,03	40,01
Šilumos energijos vartojimas	156,54	120,7	105,1	1,35	383,69
3 lygis	87,45	84,5	3,83	75,46	251,24
Taksi paslaugos	0,47	0,47	0	0,47	1,41
Skrydžiai	74,12	74,12	0	74,12	222,36
Geriamojo vandens paruošimas	0,83	0,36	0,15	0,25	1,59
Nuotekų surinkimas	1,89	0,83	0,33	0,56	3,61
Atliekų išvežimas	9,83	8,6	3,23	0	21,66
Popieriaus sunaudojimas	0,31	0,12	0,12	0,06	0,61
Iš viso, t CO₂ ekvivalento	388,783	362,055	115,491	77,84	944,17
Vidutinis tarnautojų skaičius	314	70	54	225	663
t CO₂ ekvivalento/tarnautojui	1,24	5,17	2,14	0,35	1,42

6. Lietuvos banko anglies pėdsako dinamika

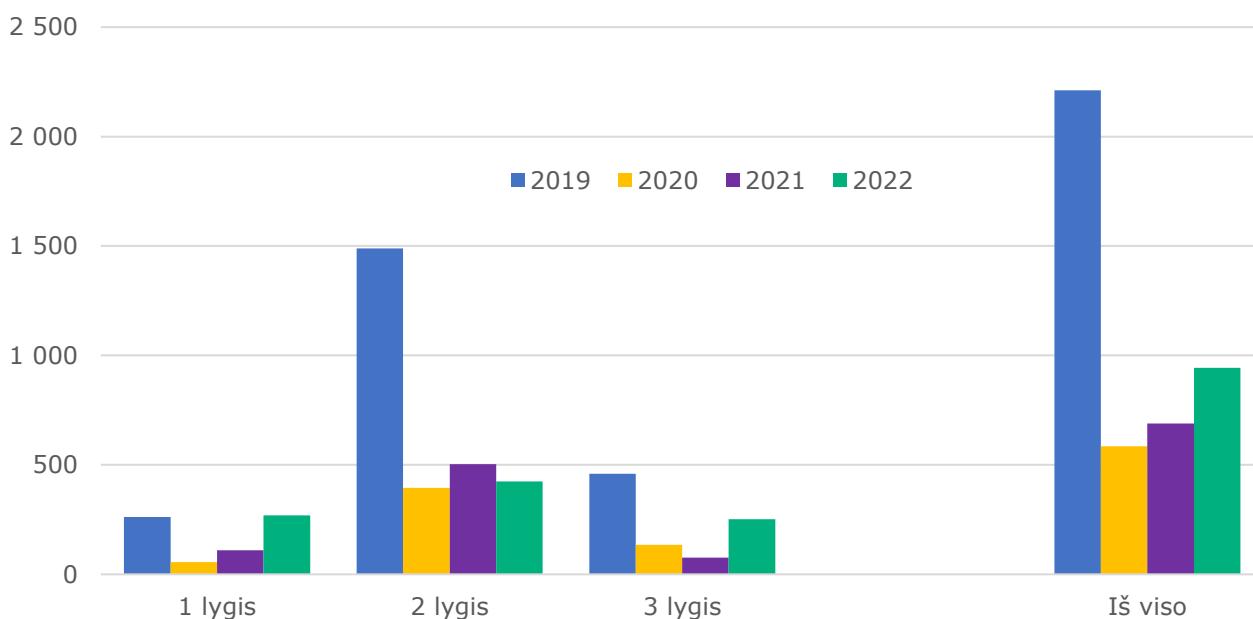
Lietuvos bankas stebi savo anglies pėdsaką ir diegia priemones, siekdamas sumažinti savo veiklos įtaką aplinkai. Dinamika pagal vertinimo lygius ir veiklas pateikta 14 lentelėje ir 2 paveiksle.

14 lentelė. Lietuvos banko anglies pėdsako dinamika pagal veiklos sritis (t CO₂ ekvivalento)

Veikla	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
1 lygis	269,23	109,47	56,46	262,288
Elektros gamyba	0,209	0,371	0,18	0,778
Lietuvos banko autotransportas	28,74	20,76	18,86	27,23
Šaldymo agentų sunaudojimas	240,28	88,35	37,42	234,28
2 lygis	423,7	502,944	394,43	1 489,31
Elektros energijos suvartojimas	40,01	42,41	50,23	1 031,35
Šilumos energijos suvartojimas	383,69	460,534	344,20	457,96
3 lygis	251,24	76,797	134,62	459,11
Taksi paslaugos	1,41	0,357	1,29	5,91
Skrydžiai	222,36	48,99	105	419,1
Geriamojo vandens paruošimas	1,59	1,59	1,82	3,25
Nuotekų surinkimas	3,61	3,66	4,16	7,4
Atliekų išvežimas	21,66	21,66	21,66	21,66
Popieriaus sunaudojimas	0,61	0,54	0,69	1,79
Iš viso, t CO₂ ekvivalento	944,17	689, 21	585,51	2 210,71
Vidutinis tarnautojų skaičius	663	613	632	619
t CO₂ ekvivalento/tarnautojui	1,42	1,12	0,93	3,57

2 pav. Anglies pėdsako kaita pagal lygius 2019–2022 m.

t CO₂ ekvivalento

© Lietuvos bankas

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius

www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISSN 2783-767X (*online*)